

Από τον
Ολόμπιο Παπαδημητρίου***

Υποτίθεται πως το 2019 είναι η πρώτη χρονιά στην οποία η χώρα και η οικονομία βρίσκονται έξω από τη μνημονιακή επιτήρηση. Ωστόσο για τον κλάδο του φαρμάκου τίποτα δεν έχει αλλάξει προς το καλύτερο σε σχέση με τη χρονική περίοδο της κρίσης και αυτό που διαπιστώνει κανείς είναι πως τα πράγματα συνεχίζουν να χειροτερεύουν χρόνο με τον χρόνο.

Το σκηνικό που έχει διαμορφωθεί περιγράφεται με απλά λόγια ως εξής: Η Πολιτεία διαχειρίζεται σχεδόν το σύνολο των δαπανών για την Υγεία μέσω προκαθορισμένων κλειστών προϋπολογισμών. Ενας από αυτούς αφορά το φάρμακο. Η Πολιτεία αγοράζει φάρμακα για λογαριασμό ασφαλισμένων αλλά και ανασφαλιστών χωρίς όριο, εξυπηρετεί κάθε ανάγκη, υπαρκτή ή ανύπαρκτη, πολλές φορές δημιουργεί μόνιμη της ανάγκης, αλλά πληρώνει αυτό που έχει προαποφασίσει. Τη διαφορά, την υπέρβαση (clawback & rebates), ας πούμε, την πληρώνουν πρωτίστως οι εταιρίες που παράγουν ή διαθέτουν τα φάρμακα και δευτερευόντως οι ασθενείς με τις συμμετοχές τους.

Ο μηχανισμός που έχει στηθεί όμως είναι θέμα χρόνου να τινάξει στον αέρα το σύστημα της φαρμακευτικής περιθάλψης, αν δεν μπει ένα φρένο στην τάση που όλα αυτά τα χρόνια έχει διαμορφωθεί. Οι ανάγκες για φαρμακευτική κάλυψη κάθε χρόνο αυξάνονται*, το κράτος κάθε χρόνο διαθέτει τον ίδιο προϋπολογισμό κι έτσι τη διαφορά πληρώνουν εταιρίες και ασθενείς, αν και δεν είναι οι μόνοι εταίροι που εμπλέκονται στην αλυσίδα της διακίνησης του φαρμάκου. Η κυβέρνηση -ή όλες οι κυβερνήσεις, αν θέλετε- έχει μια έμφυτη τάση να διευκολύνει τους ασθενείς, κυρίως για ουσιαστικούς λόγους, αλλά πολλές φορές και για ψηφοθηρικούς, με αποτέλεσμα τα τελευταία χρόνια η συμμετοχή των ασθενών να είναι σχεδόν σταθερή σε απόλυτους αριθμούς και η βιομηχανία να επωμίζεται όλο και περισσότερο φορτίο μέσω υποχρεωτικών επιστροφών.

Υπάρχει μια αντίληψη ότι η φαρμακοβιομηχανία δεν έχει ανάγκη, κερδίζει πολλά χρήματα, οπότε αντέχει να πληρώνει

Το φάρμακο στη μέγκεννη της διαχειριστικής ανικανότητας

Ο μηχανισμός που έχει στηθεί είναι θέμα χρόνου να τινάξει στον αέρα το σύστημα της φαρμακευτικής περιθάλψης

οτιδήποτε κ.λπ. κ.λπ.** Όμως σε όλους τους τομείς υπάρχουν όρια τα οποία στην περίπτωση του φαρμάκου έχουν πλέον καταπατηθεί. Οι φαρμακευτικές εταιρίες επέστρεφαν στο κράτος το 12% των πωλήσεών τους το 2012 και το 2018 έφτασαν να επιστρέφουν το 37% των πωλήσεών τους. Είναι δυνατόν να θεωρούν κάποιοι πως αυτή η τάση μπορεί να συνεχιστεί χωρίς συνέπειες; Είναι δυνατόν να περιμένουν κάποιοι πως θα συνεχίσουν να έρχονται νέα φάρμακα στη χώρα ή να παραμένουν τα υπάρχοντα φάρμακα υπό αυτές τις συνθήκες;

Φανταστείτε ότι είστε ο ιδιοκτήτης ενός αρτοποιείου και, καλώς ή κακώς, έχετε μόνο έναν πελάτη. Κάνετε μια συμφωνία μαζί του ότι θα αγοράζει ψωμί από εσάς και θα σας δίνει 100 ευρώ τον μήνα. Τον πρώτο μήνα πήρε 30 ψωμιά (ένα την ημέρα), σας έδωσε τα 100 ευρώ και όλα είναι καλά. Στη συνέχεια όμως αποφάσισε ότι χρειάζεται περισσότερα ψωμιά και έτσι τον επόμενο μήνα πήρε 40, στη συνέχεια 50 κ.ο.κ. Όμως επειδή ήταν ο μόνος σας πελάτης, σας ανάγκασε να συμφωνήσετε πως θα πληρώνετε σε κάθε περίπτωση με 100 ευρώ τον μήνα. Στην αρχή μειώσατε το κέρδος σας, στη συνέχεια το μειώσατε κι άλλο, κάποια στιγμή διώξατε έναν υπάλληλο που είχατε, στη συνέχεια αρχίσατε να παραμελείτε τον φούρνο σας, σταματήσατε κάθε επένδυση σε αυτόν -για προαλήψεις ούτε λόγος-, ενώ

νται για να ταΐσουν ανθρώπους, αν πετιούνται, αν χαλάνε σε κάποιο ντουλάπι, αν διατίθενται παράτυπα σε άλλους που έπρεπε να τα πληρώνουν και άλλα πολλά, οδηγούμαστε αβίαστα στο συμπέρασμα ότι μάλλον πρέπει να κλείσετε την επιχείρηση. Όταν μάλιστα έφτασε να σας ζητήσει κάτι ψωμιά που έπρεπε, λέει, να του τα είχατε δώσει πριν από 12 χρόνια γιατί το δικαστήριο που αποφάσισε ότι δεν τα χρωστάτε τότε είχε άδικο, τότε μάλλον θα χρωστάτε και αφού έχετε κλείσει την επιχείρηση...

Το ψωμί είναι βασικό συστατικό της διατροφής του ανθρώπου, αλλά το φάρμακο είναι βασικό συστατικό της υγείας του ανθρώπου, ανακαλύπτεται και παράγεται με πολύ περισσότερες δυσκολίες, δαπάνες και μακρά χρονοδιαγράμματα, ενώ ταυτόχρονα πρέπει να είναι αποτελεσματικό, ασφαλές και άριστης ποιότητας.

Επίσης δημόσια υγεία χωρίς πληρότητα και επάρκεια φαρμάκων δεν επιτυγχάνεται. Αυτή τη στιγμή η πολιτική που ασκείται στο φάρμακο οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια σε μη αντιστρέψιμες συνέπειες για τους ασθενείς, αλλά και για τις εταιρίες και τους εργαζομένους τους. Οι κρατούντες κάνουν πως δεν καταλαβαίνουν, επαναπαύονται στην ασφάλεια των «κλειστών προϋπολογισμών», ενώ την ίδια στιγμή διακηρύττουν ότι οι προϋπολογισμοί δεν επαρκούν και οι ενέργειες για τον έλεγχο της ζήτησης είναι περισσότερο προσχηματικές παρά ουσιαστικές.

Δυστυχώς για τους ασθενείς, για τους εργαζομένους, για τις εταιρίες, για την οικονομία της χώρας, με αυτές τις τακτικές είναι λίγα τα ψωμιά μας...

* Η δημογραφική εικόνα της χώρας εξηγεί εύκολα αυτόν τον ισχυρισμό, το τεκμηρίωσε με πρόσφατη έκθεσή της και αρμόδια επιτροπή της Βουλής.

** Για τα φαρμακευτικά προϊόντα για τα οποία γίνεται αναφορά παραπάνω θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι τιμές πώλησης καθορίζονται αποκλειστικά από το κράτος. Η λιανική τιμή ορίζεται ως ο Μέσος Ορος (ΜΟ) των δύο χαμηλότερων τιμών των κρατών-μελών της ευρωζώνης.

***Πρόεδρο του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος

ταυτόχρονα άρχισαν οι σκέψεις να κλείσει την επιχείρηση γιατί δεν έχει πλέον νόημα ύπαρξης. Αν στα παραπάνω προσθέσουμε ότι αυτός ο πελάτης που έχετε δεν σας λέει ποτέ εκ των προτέρων πόσα ψωμιά θα χρειαστεί, δεν βάζει κανένα όριο στη ζήτησή του και, το χειρότερο, δεν ελέγχει με κανέναν τρόπο αν τα ψωμιά χρησιμοποιού-